

Raamatukogubussi sõidugraafikud

lk 3

1. jaanuarist kehtivad Haljala vallas uued maamaksu määrad

lk 5

Uudised koolidest

lk 5-6

Oktoober 2024, nr 9

Haljala valla lõikuspidu 2024

Haljala valla lõikuspidu käib aastast aastasse külast külla ja seltsist seltsi. Tänavune lõikuspidu oli märgiline, sest esmakordselt oli võimalus ja suur au Tahmakülal seda üle valla pidu korraldada.

Kuna Tahmakülas ei ole (veel) seltsimaja rääkimata suurest jäähallist, siis tundus, et lähim ja parim koht, kus pidu pidada, on Haljala rahvamaja. Sealt algas sujuv koostöö Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskuse ning Sven Rannariga.

Stiil! Stiil! Stiil! Mis stiili pidu tuleb? Üksmeelne otsus tuli klotsidel (ehk MTÜ KLOTS liikmetel) kiiresti: kantri eri! Tuleb pidu omas mahlas ja iseenda nägu. Kui veebruarikuus selgus, et ansambel Justament on valmis 12. oktoobril Haljalsse sõitma, oli see justkui kinnitus, et sellest tuleb üle prahi kantripidu.

Ja nii läkski! Lõikuspeole saabus kauboisid 250 ringis. Neid tervitas rahvamaja, mis oli selleks õhtuks muutunud pidulikult rantsoks. Tuulutust said mitmed rekvisiidid, mis ootasid Haljala rahvamaja ja Võsu rannaklubi laoruumides uut võimalust miljööd luua. Suur aitäh dekoreerimise eest Merli Tammi-Jõeveeri eestvedamisel Haljala Kultuuriseltsile! Aitäh ka õpetaja Merle Kivibergile ja Haljala kooli õpilastele narmaste sidumise eest ning põhupallide eest OÜ Idavere Mõisale!

Lõikuspeoga on nii, et kogukondade enda panus loob selle sisu. Kaasa sai elada Tahmaküla line-tantsijatele, Võsu Meelespea Seltsi metsarahva kantripeole, Võhma seltsimaja segakoori naisbrigadile, Kobarkäkkijatele, kes sarnasid Haljala rahvatantsijatega, Rannaklubi Repside "Välgulöögile", Võhma seltsimaja naisrühmale Krõtake, Haljala segakoori Kukerpillide popuriile, Lõikuspeo Duole ning naabervalla line-tantsijatele. Haljala Alevikuselts viis läbi meeleoluka muusikaviktoriini ning Vergiranna Selts kaasa haarava kepphobuste võistluse.

Tänuõnu jagub veel Liü Unduskile, kes vastas kõikidele küsimustele, mis klotsidel tekkisid ja kes sidus Tahmaküla korraldatud lõikuspeo n-õ pärimusniidiga valla traditsioonidesse.

Sellist pidu poleks saanud ilma Haljala valla, Partnerid MTÜ ja Leaderi toetusteta. Oluline roll oli veel heli- ja valgustehnikutel ning Perepubil. Rahva lemmiku niidumasina peaaühinna ja loosimeeneid pani välja Syngenta.

Mida klotsid ja Tahmaküla rahvas sellest kogemusest õppis? See on üheskoos tegutsemise võlu, mille võtab kokku Aafrika vanasõna: "Kui tahad minna kiiresti, mine üksi. Kui soovid minna kaugele, mine koos." Pühendumine, aja- ja energiaressurs, need ideed, mis teoks said - see kõik võtab sõnatuks! Oli rõõm suhelda kogukondadega erinevates valla piirkondades, nii sai sellest tõeline rahvapidu. Jiiha, kniks ja kraaps! Tahmaküla ulatab teatepulga pidulikult edasi Karepale.

Karin Pohla
MTÜ KLOTS

Ansambel Justament. Foto: Siiri Järve

Kadrinaline. Foto: Karin Pohla

Liü Undusk teeb ülevaate lõikuspeo ajaloost. Foto: Ivo Veiert

Rahvas valis lemmikuks niidumasinaks Kaire ja Elmeri John Deere'i. Foto: Pirre Eevald

Vergist tuldi peole murutraktoriga. Foto: Pirre Eevald

Kauboid Tahmakülalt. Foto: Karin Pohla

Haljala staadion läbis värskenduskuuri

Haljala alevikus asuv kergejõustiku- ja jalgpallistaadion, mis avati 2005. aastal, on saanud uue väljanägemise. Rekonstrueerimistöde käigus vahetati staadioni senini kummimattidega kaetud osa tartaankatte vastu, vahetati välja kaugushüppe pakud ning kaughüppekastide ja võrkpalliplatsi liiv. Veel on jäänud teha kohtparandused staadioni

murukattes.

Haljala vallavanem Anti Puusepa sõnab, et kaasajastatud staadion parandab oluliselt sportimistingimusi: „Tänu avanenud toetusvõimalusele saime staadioni rekonstrueerimise käsile võtta. Täna ehitajat hea koostöö eest ning vallavalitsuse töötajaid projekti vedamise eest, sõna vallavanem.

Staadioni tartaankatte paigaldas RAMATO vara OÜ. Tööd koordineeris ja järelevalvet teostas Haljala valla majanduskeskus.

Haljala staadioni kaasajastamist toetas Regionaal- ja Põllumajandusministeriumi projekti "Lääne-Virumaa tervise- ja puhkealade/radade maakondlik väljarendamine" raames.

PILTUUDIS

Eesti Linnade ja Valdade Liit külastas Haljala valda

Eesti Linnade ja Valdade Liidu töötajad külastasid 25. septembril Haljala vallavalitsust, kus tutvustati neile meie valda ja tegemisi ning arutleti omavalitsuste väljakutsete üle.

24. septembril tutvustas liidu tegevdirektor Veikko Luhlaid liidu tegevust vallavolikogu liikmetele.

Täname linnade ja valdade liitu, et meie valda külla tulite!

HALJALA VALLAVOLIKOGU II KOOSSEISU ISTUNGID

ISTUNG NR 41 24. SEPTEMBRIL 2024 KELL 16.00 HALJALAS

Istungil osales 15 volikogu liiget: Leo Adel, Leo Bergström, Annika Hallimäe, Siiri Heinpõld, Ahti Järve, Rainer Lille, Andi Randoja, Sven Rannar, Marco Torm, Andres Truman, Anti Tõld, Kristel Tõnisson, Aarne Vaik, Eduard Vainu ja Raavo Vask.

Istungil ei osalenud Annes Naan ja Veiko Veiert.

Määrusega nr 69 kinnitati Haljala valla arengukava aastateks 2023-2038 ja eelarvestrateegia aastateks 2025-2028.

Määrusega nr 70 kehtestati alates 01.01.2025 Haljala vallas uued maa-maksusumäärad:

-elamumaal ja maatulundusmaa õue-maa kõlviku puhul 1,0 protsenti maa maksustamishinnast aastas;

-eelpool nimetatud maatulundus-maa puhul 0,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas;

-muu sihtotstarbega maa puhul 2,0 protsenti maa maksustamishinnast aastas.

Otsusega nr 135 algatati Võsu alevikus Lootuse tn 7 kinnistu detailplaneeringu koostamine määramaks ehitusõigus üksikelamu ja abihooone püstitamiseks, samuti tehnovõrkude ja -rajatiste võimalike asukohtade määramine krundil ning servituutide seadmise vajaduse ja kitsenduste määramine.

Otsusega nr 136 algatati Aaspere külas Hommiku kinnistu detailplaneeringu koostamine jagamiseks planeeringuala kruntideks, määramaks

ehitusõiguse üksikelamu ja abihooone püstitamiseks, samuti tehnovõrkude ja -rajatiste võimalike asukohtade määramine krundil ning servituutide seadmise vajaduse ja kitsenduste määramine.

Otsusega nr 137 otsustati omandada Eesti Vabariigilt Haljala valla omandise Haljala alevikus asuvad Uus põik 4, Uus põik 9, Uus põik 10, Uus põik 11, Uus põik 13 ja Uus põik 15 kinnisasjad.

Volikogu andis nõusoleku omandada eelpool nimetatud kinnisasjad järgmistel tingimustel:

1. kinnisasjade väärtused määratakse võõrandamislepingus vastavalt hindamisaruandele;

2. kinnisasjade eest tasub Haljala vald riigile 50 protsenti kinnisasjade harilikust väärtusest ehk 41 000 eurot;

3. kinnisasjade müügihind tasutakse riigile kahe osamaksena ja viimane osamakse peab olema tasutud hiljemalt 31.12.2026;

4. kinnisasjade omandamisest tulevalt antakse Haljala Vallavalitsusele vähese tähtsusega riigiabi ja selle kohta tehakse vastav kanne riigiabi registris-se.

Anti nõusolek ka omandatavatele kinnisasjadele kinnisasjade eest tasumisele kuuluva summa ulatuses hüpooteegi seadmiseks.

Otsusega nr 138 kinnitati Haljala Vallavolikogu kultuuri-, spordi- ja kogukonnakomisjoni liikmeks Tiia Laidla.

Volikogu poolt vastuvõetud otsustega saab tutvuda valla kantsleis ja elektroonilises dokumendiregistris veebilehel: www.haljala.ee.

HALJALA VALLAVALITSUSE ISTUNGID

26. SEPTEMBRI ISTUNG

1. Haljala Lasteaed Pesapuu hoolekogu koosseisu kinnitamine

Otsustati kinnitada Haljala Lasteaed Pesapuu hoolekogu koosseisu 2024/2025 õppeaastaks.

2. Võsu Kooli hoolekogu koosseisu kinnitamine

Otsustati kinnitada Võsu Kooli hoolekogu koosseisu.

3. Haljala Kooli töötajate koosseisu kooskõlastamine

Otsustati kooskõlastada Haljala Kooli töötajate koosseisu.

4. Võsu Kooli töötajate koosseisu kooskõlastamine

Otsustati kinnitada Võsu Kooli töötajate koosseisu.

5. Loa andmine avaliku ürituse korraldamiseks MTÜ-le Huviklubi Nelson

Otsustati lubada MTÜ-I Huviklubi Nelson korraldada 13. oktoobril 2024 Haljala vallas Võsu alevikus ja Võsu ning Käsma vahelisel alal avalik üritus „Võsu sügisjooks“.

6. Enampakkumise tulemuste kinnitamine

Otsustati tunnista kinnistu aadressil Pargi tn 19, Essu küla, Haljala vald (katastritunnus 19003:002:0226, kinnistu number 23944450) osas enampakkumise parimaks pakkumiseks Kevin Heinpõllu pakkumine maksumusega 3200 (kolm tuhat kakssada) eurot, kuna nimetatud pakkumine on kõrgeima ostuhinnaga esitatud pakkumine.

7. Haljala Vallavalitsuse 02.11.2023 korralduse nr 414 „Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Tiigi vkt 24a kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks“ muutmine

Otsustati muuta Haljala Vallavalitsuse 02.11.2023 korraldust nr 414 „Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Tiigi vkt 24a kinnistule Enefit Connect OÜ

kasuks“ asendades korralduse lisa uue redaktsiooniga.

8. Haljala Vallavalitsuse 16.11.2023 korralduse nr 434 „Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Sooserva vkt 15 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks“ muutmine

Otsustati muuta Haljala Vallavalitsuse 16.11.2023 korraldust nr 434 „Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Sooserva vkt 15 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks“ asendades korralduse lisa uue redaktsiooniga.

9. Haljala Vallavalitsuse 30.11.2023 korralduse nr 454 „Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Männiku vkt 4 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks“ muutmine

Otsustati muuta Haljala Vallavalitsuse 30.11.2023 korraldust nr 454 „Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Männiku vkt 4 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks“ asendades korralduse lisa uue redaktsiooniga.

10. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Liiva tn 1 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Liiva tn 1 kinnisasjale (kinnistu registrior nr 267231, katastritunnus 92201:003:0290, pindala 697 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

11. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Lootuse vkt 36 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Lootuse vkt 36 kinnisasjale (kinnistu registrior nr 535731, katastritunnus 92201:004:1540, pindala 696 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

12. Sundvalduse seadmine

Võsu alevikus asuvale Männiku vkt 2 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Männiku vkt 2 kinnisasjale (kinnistu registrior nr 351231, katastritunnus 92201:004:0130, pindala 773 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

13. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Mere tn 14 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Mere tn 14 kinnisasjale (kinnistu registrior nr 2625331, katastritunnus 19101:001:0180, pindala 1437 m², sihtotstarve 100% ärimaa).

14. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Ranna tn 10a kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Ranna tn 10a kinnisasjale (kinnistu registrior nr 1228631, katastritunnus 92201:001:0141, pindala 605 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

15. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Mere tn 51 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Mere tn 51 kinnisasjale (kinnistu registrior nr 3764631, katastritunnus 92201:001:0036, pindala 265 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

16. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Männiku vkt 16 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala val-

las Võsu alevikus Männiku vkt 16 kinnisasjale (kinnistu registrior nr 612531, katastritunnus 92201:004:1640, pindala 863 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

17. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Männiku vkt 40 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Männiku vkt 40 kinnisasjale (kinnistu registrior nr 753531, katastritunnus 92201:004:1840, pindala 953 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

18. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Ranna tn 10a kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Ranna tn 10a kinnisasjale (kinnistu registrior nr 1228631, katastritunnus 92201:001:0141, pindala 605 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

19. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Säase vkt 13 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Säase vkt 13 kinnisasjale (kinnistu registrior nr 315031, katastritunnus 92201:004:0350, pindala 1807 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

20. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Sambla vkt 31 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Sambla vkt 31 kinnisasjale (kinnistu registrior nr 788131, katastritunnus 92201:004:1920, pindala 1302 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

21. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Sooserva vkt 19 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Sooserva vkt 19 kinnisasjale (kinnistu registrior nr 377131, katastritunnus 92201:004:1250, pindala 724 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

22. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Võpsiku vkt 16 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks

Otsustati seada sundvaldus Enefit Connect OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Võsu alevikus Võpsiku vkt 16 kinnisasjale (kinnistu registrior nr 441531, katastritunnus 92201:004:1260, pindala 1945 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

23. Info ja muud küsimused

Vallavanem andis ülevaate Võsu Kooli lasteaiahoone ehitusest.

10. OKTOOBRI ISTUNG

1. Haljala Kooli hoolekogu koosseisu kinnitamine

Otsustati kinnitada Haljala Kooli hoolekogu koosseisu.

2. Väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse hoolduskulude eest tasumine

Otsustati tasuda ühe isiku ööpäevaringse üldhooldusteenuse hoolduskulude eest summas kuni 650 eurot.

3. Lihulõpe külas asuva Tigase maaüksuse jagamine

Otsustati nõustuda Haljala vallas Lihulõpe külas asuva katastriüksuse Tigase (registrior nr 1140031, katastritunnus 19002:004:0120, pindala 21856,0 m², sihtotstarve 100% maatulundusmaa) jagamisega kaheks eraldiseisvaks katastriüksuseks vastavalt jagamise plaanile ja kinnitada moodustatavatele katastriüksustele lähiaadressid ja sihtotstarbed.

4. Lihulõpe külas asuva Kaasiku maaüksuse jagamine

Otsustati nõustuda Haljala vallas Lihulõpe külas asuva katastriüksuse Kaasiku (registrior nr 401831, katastritunnus 19002:004:0125, pindala 4,66 ha, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) jagamisega kaheks eraldiseisvaks katastriüksuseks vastavalt jagamise plaanile ja kinnitada moodustatavatele katastriüksustele lähiaadressid ja sihtotstarbed.

5. Võsupere-Palmse tee L2 katastriüksuse jagamine

Otsustati nõustuda Haljala vallas Võsupere külas asuva katastriüksuse Võsupere-Palmse tee L2 (registrior nr 5991750, katastritunnusega 19101:001:0867, pindala 1855 m², sihtotstarve 100% transpordimaa) jagamisega kaheks eraldiseisvaks katastriüksuseks vastavalt katastriüksuse jagamise plaanile ja kinnitada moodustatavatele katastriüksustele lähiaadressid ja sihtotstarbed.

6. Hajaasustuse programmi 2024. aasta aruande heakskiitmine (Kõldu küla, Kressaia)

Otsustati kiita heaks ja kinnitada 2024. aasta hajaasustuse programmi projekti „Kõldu küla, Kressaia biopuhasti rajamine“ toetuse kasutamise aruanne.

7. Haljala Vallavalitsuse struktuuri ja teenistuskohdade koosseis (volikogu otsuse eelnõu)

Otsustati esitada volikogule otsuse eelnõu Haljala Vallavalitsuse struktuuri ja teenistuskohdade koosseis.

8. Info ja muud küsimused 8.1. Ülevaate andmine Võsu parkimise kohta

Arendus- ja kommunikatsioonijuht Kent Kerner annab vallavalitsuse liikmetele ülevaate Võsu parkimise kohta. Ülevaade esitatakse oktoobrikuu volikogu majanduskomisjoni.

Raamatukogubussi sõidugraafikud

Alates 16. oktoobrist alustas raamatukogubuss Haljala vallas teenuse osutamist. Piltlikult on Haljala vald jaotatud kolmeks piirkonnaks, mida buss iga 3 nädala tagant külastab. Buss sõidab 1x nädalas (üldjuhul kolmapäeviti (v.a erandjuhud). Kirjandus on raamatukogubussi hoolikalt valitud raamatukoguhoidjate poolt. Raamatud on bussi komplekteeritud Haljala, Varangu, Vösu, Vösupere ja Karepa kogudest ning neid vahetatakse ca iga kolme kuu tagant.

Kindla erisooaviga tuleb pöörduda Haljala raamatukogu poole aadressil haljalark@haljalavald.ee.

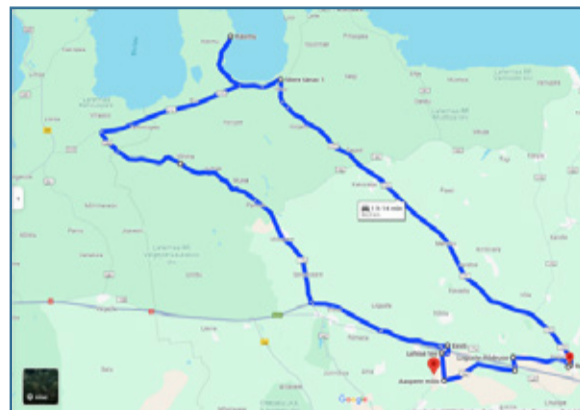
BUSSIST LAENUTAMINE ON LIHTNE:

- Esmakordsel külastamisel vormistatakse teid lugejaks (v.a Haljala raamatukogus registreeritud lugejad)
- Vali ise või küsi töötajalt raamatusoovitus
- Raamatute laenuaeg on 3 nädalat, järg-

misel bussiringil tagasta või pikenda raamatud ning vali uued.

Juhul kui pole võimalik bussi külastada, aga raamatuid soovid ikka, siis anna sellest kindlasti teada. Saab kokku leppida, kuhu või kelle kätte raamatud anda!

Kui Te soovite, et buss peatuks ka teie kodukohas, siis andke sellest palun teada aadressil marion.talli@haljalaraamatukogu.ee.

Aaspere-Võhma-Käsmu ring

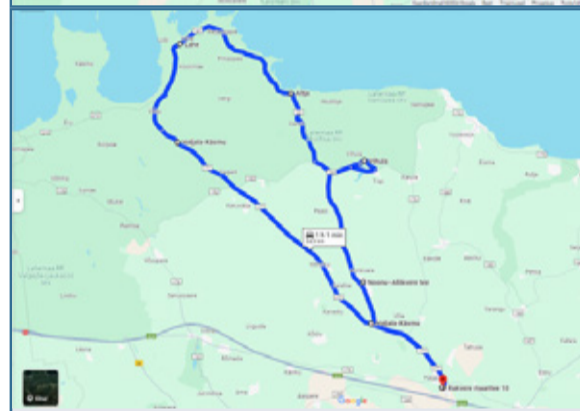
Buss sõidab seda ringi 16.oktoober, 6.november, 27.november (edasine graafik täpsustamisel)

START Haljalast kell 11:00

PEATUSED:

- Aaspere mõis (orienteeruvalt kell 11:15)
- Aaspere kortermajad (orienteeruvalt kell 11:30)
- Võhma seltsimaja (orienteeruvalt kell 12:30)
- Käsmu bussijaam (orienteeruvalt kell 13:15)

NB! Graafikus võib tulla ette ajalisi nihkeid!

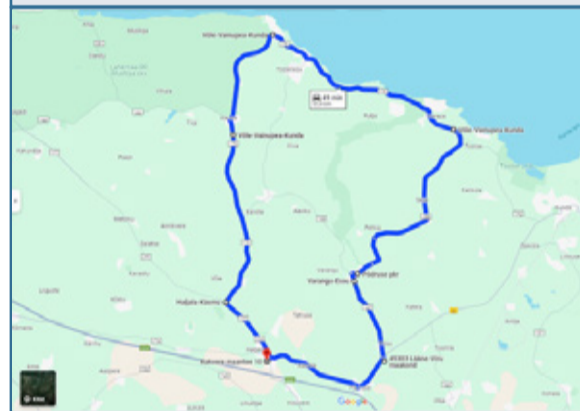
Annikvere-Vihula-Altja-Lahe ring

Buss sõidab seda ringi NB! (erandkorras) teisipäev, 22. oktoober, 13. november (edasine graafik täpsustamisel)

START Haljalast kell 11:00

PEATUSED:

- Annikvere mõis (orienteeruvalt kell 11:15)
- Vihula bussipeatus (orienteeruvalt kell 11:45)
- Altja bussipeatus (orienteeruvalt kell 12:30)
- Lahe küla teadetetahvel (orienteeruvalt kell 13:00)

Essu-Varangu-Karula ring

Buss sõidab seda ringi 30. oktoober, 20. november (NB! kuupäev võib muutuda) edasine graafik täpsustamisel

START Haljalast kell 11:00

PEATUSED:

- Põdruse külaplats (orienteeruvalt kell 11:10)
- Essu poe parkla (orienteeruvalt kell 11:30)
- Varangu külaselts (orienteeruvalt kell 12:00)

Kokkuvõte Haljala valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH programmi avalikust väljapanekust ja avalikest aruteludest

„Haljala valla tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu kavandamise eriplaneeringu lähteseisukohtade ja mõjude hindamise, sh keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi“ (LS ja KSH programm) avalik väljapanek PlanS § 100 alusel toimus 10. juunist kuni 26. juulini 2024.

Avaliku väljapaneku kestel laekus 21 kirja, arvamusi esitasid kaheksa asjaomast asutust: Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Kliimaministeerium, Keskkonnaamet, Muinsuskaitseamet, Terviseamet, Maa-amet, Põllumajandus- ja Toiduamet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, neli juriidilist isikut ning 18 eraisikut.

Esitatud arvamused ja küsimused olid seotud maardlatega, tuulepargi tehniliste asjaoludega, tuulikute paiknemise ja nende kaugusega elamutest, visuaalse häiringu ja -mõjuga, müra, infraheli ja vibratsiooniga, lindude ja nahkhiirte paiknemisega, veerežiimi ja põhjaveega, rohevõrgustikuga, jäätmete utiliseerimisega, kumulatiivsete mõjude hindamisega, keskkonna jalajälje ja tasuvusajaga, mõjuga kinnisvarale, internetileviga, kogukonna kaasamisega, tuulepargi kavandamise üle otsustamisega ja tuulepargist saadavate kasude/kahjudega.

Avalikule väljapanekule järgnevalt toimusid PlanS § 101 alusel kaks avalikku arutelu. Varangu Seltsimajas 3. septembril toimunud avalikul arutelul osales 30 inimest, sh 20 kohapeal ja 10 MS Teams'i vahendusel. Haljala Rahvamajas 5. septembril toimunud avalikul arutelul osales 53 inimest, sh 40 kohapeal ja 13 MS Teams'i vahendusel.

Avalikel aruteludel tutvustati eriplaneeringu protsessi ja ajakava, avaliku väljapaneku kestel esitatud kirjalikke arvamusi ja vallavalitsuse seisukohti nende kohta. Räägiti planeeringuga seotud tegevustest ja eesmärkidest, põhjendati asukoha eelvaliku LS ja KSH programmis toodud ning vastati esitatud küsimustele.

Esitatud küsimused puudutasid tuulikute mõju kinnisvara hinnale, valla kasu, ehitusõigust tuulikute mõjualasse, tuulepargi rajamist maardlatele, uuringuid, tuulikute kaugust elamutest, arendajate kokkuleppeid maomanikega, eri planeeringute omavahelist koosmõju, ilusate teelõikude ja vaadete visualiseerimist, planeeringuga seotud kulude tasumist, arendajate ja võrguehitajate koostööd, rajatavaid liine, tuulikute mõjusid inimesele ja keskkonnale ning tuuleparkide potentsiaalseid alasid, nende omavahelist kaugust ja võimalikku koosmõju.

Avaliku väljapaneku ja avalike arutelude tulemuste alusel on tehtud PlanS § 102 alusel eriplaneeringu LS ja KSH programmis vajalikud muudatused ning avaldatud informatsioon avaliku väljapaneku ja avalike arutelude tulemuste kohta. Arvamused, mis otseselt LS ja KSH programmi ei puudutanud, on teadmiseks võetud ja nendega arvestatakse võimalusel edasises planeerimisprotsessis.

Täpsemalt saab Haljala valla tuuleparkide eriplaneeringu materjalidega tutvuda Haljala valla veebileheküljel tuuleparkide eriplaneeringu menüüjaotuses: Tuuleparkide eriplaneering - Haljala vald.

Aaspere külas Hommiku kinnistu detailplaneeringu algatamine

Haljala Vallavalitsus teatab, et Haljala Vallavolikogu 24.09.2024 otsusega nr 136 algatati Aaspere külas Hommiku kinnistu detailplaneeringu koostamine. Planeeringuala suurus on ca 2,09 hektarit.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on planeeringuala jagamine kruntideks, ehitusõiguse määramine üksikelamu ja abihoonete püstitamiseks, samuti tehnovõrkude ja -rajatiste võimalike asukohtade määramine krundil ning servituutide seadmise vajaduse ja

kitsenduste määramine. Vastavalt detailplaneeringu algatamise taotlusele soovitakse krundile kolme hoonet (ühte elamut ja kuni kahte abihoonet). Juurdepääs planeeringualale tuleb tagada Kihlevere-Lihulõpe kõrvalmaanteelt (riigiomandis).

Kehtiva Haljala valla üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala maakasutuse juhtotstarbeta alal (nn valgel alal), II klassi väärtuslikul maastikul, väärtuslikul põllumajandusmaal ja roheline võrgustiku tugialal. Üldplaneeringu

seletuskirja peatükis 3.1 on toodud, et väljaspool reserveeritud elamuala on olemasoleva maatulundusmaa sihtotstarbega maaüksuse sihtotstarbe muutmisel elamumaaks minimaalne maaüksuse suurus, millele antakse uue hoone ehitamise õigus, 2 ha. Üldplaneeringu peatükis 3.9.2 on kirjas, et tuleb vältida kompakte asustuse tekkimist ja uusehitiste rajamist väärtuslikele põllumaadele v.a üldplaneeringus näidatud mahus. Üldplaneeringus põllumaana näidatud kõrge viljelusväärtusega

põllumaad peavad jääma ka edaspidi põllumajandusliku tootmise käsutusse. Sellest tulenevalt on tegemist kehtivat Haljala valla üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga.

Detailplaneeringu koostamiseks vajalikud uuringud on topo-geodeetilise uuring, kontaktvööndi analüüs, keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhinnang ning planeeringu elluviimisega kaasnevate asjakohaste majanduslike, kultuuriliste, sotsiaalsete ja looduskeskkonnale avalduvate mõjude

hinnang. Detailplaneeringu menetlemisel koostatakse planeeringu lähteseisukohad ja küsitakse nende osas seisukohti detailplaneeringu koostamise osapooltelt.

Detailplaneeringu algatamise otsusega on võimalik tutvuda Haljala Vallavalitsuses (Tallinna mnt 13, Haljala alevik, Haljala vald) ja Vösu teenuskeskuses (Mere tn 6, Vösu alevik, Haljala vald) asutuste lahtiolekuaegadel ning Haljala valla veebilehel <https://www.haljala.ee/algatatud-detailplaneeringud>.

Vösu alevikus Lootuse tn 7 kinnistu detailplaneeringu algatamine

Haljala Vallavalitsus teatab, et Haljala Vallavolikogu 24.09.2024 otsusega nr 135 algatati Vösu alevikus Lootuse tn 7 kinnistu detailplaneeringu koostamine. Planeeringuala suurus on ca 1489 m².

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on ehitusõiguse määramine üksikelamu ja abihoonete püstitamiseks, samuti tehnovõrkude ja -rajatiste võimalike asukohtade määramine krundil ning servituutide

seadmise vajaduse ja kitsenduste määramine. Juurdepääs Lootuse tn 7 kinnistule on tagatud Lootuse tänavalt (munitsipaalomandis). Detailplaneeringu koostamisel lahendatavad ülesanded on toodud PlanS § 126 lõike 1 punktides 1-9, 11-12, 17 ja 21-22. Ülesannete loetelu võib detailplaneeringu koostamise menetluse jooksul muutuda või täiendada.

Vihula Vallavolikogu 13.08.2003 määrusega nr 19 kehtestatud Vihula valla üld-

planeeringu kohaselt asub Lootuse tn 7 kinnistu äri- ja teenindusettevõtete maa kasutuse juhtotstarbeta alal, tiheasustusalal, detailplaneeringu koostamise kohustusega alal ja I klassi väärtusliku maastiku alal. Kuna planeeringuala jääb kehtiva üldplaneeringu kohaselt teenisti äri- ja teenindusettevõtete maa kasutuse juhtotstarbeta alale, siis on Lootuse tn 7 kinnistu puhul tegemist kehtivat üldplaneeringut muutva detail-

planeeringuga. Kavandatav elamukrunt sobitub olemasolevasse elamupiirkonda.

Detailplaneeringu koostamiseks vajalikud uuringud on topo-geodeetilise uuring, kontaktvööndi analüüs, keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhinnang ning planeeringu elluviimisega kaasnevate asjakohaste majanduslike, kultuuriliste, sotsiaalsete ja looduskeskkonnale avalduvate mõjude hinnang. Detailplaneeringu menetlemisel koos-

tatakse planeeringu lähteseisukohad ja küsitakse nende osas seisukohti detailplaneeringu koostamise osapooltelt.

Detailplaneeringu algatamise otsusega on võimalik tutvuda Haljala Vallavalitsuses (Tallinna mnt 13, Haljala alevik, Haljala vald) ja Vösu teenuskeskuses (Mere tn 6, Vösu alevik, Haljala vald) asutuste lahtiolekuaegadel ning Haljala valla veebilehel <https://www.haljala.ee/algatatud-detailplaneeringud>.

Detailplaneeringu algatamise taotlus (Vergi külas Heinalase)

Haljala Vallavalitsusele esitati 30.09.2024 Vergi külas Heinalase maaüksuse detailplaneeringu algatamise taotlus. Detailplaneeringu koostamise

eesmärk on ehitusõiguse määramine üksikelamu ja abihoonete püstitamiseks, samuti tehnovõrkude ja -rajatiste võimalike asukohtade määramine krundil ning servituutide

seadmise vajaduse ja kitsenduste määramine. Kehtiva Vihula valla üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala osaliselt elamu- maa reserv maakasutuse juhtotstarbeta alal

ja osaliselt maakasutuse juhtotstarbeta alal, osaliselt tiheasustusalal, planeeritud miljööväärtuslikul alal ja kogu planeeringuala ulatuses I klassi väärtusliku maastiku alal.

Tulenevalt PlanS § 9 lg 1 on planeerimismenetlus avalik. Igapäev on õigus osaleda planeerimismenetluses ja selle ajal avaldada arvamust planeeringu kohta.

Valminud on uus Lääne-Virumaa veebivärv

Alates 19. septembrist on avatud Lääne-Virumaa uus veebivärv laaneviru.ee, mis kasutab maakonna värsket ja virupärist brändingut ning pakub väärtuslikku infot nii ettevõtjale, elanikule kui ka turistile.

2022. aasta Lääne-Virumaa arengustrateegia arutelude ja analüüside käigus selgus vajadus maakonna tervikliku maine- ja kohaturundusstrateegia järele, sest maakonna potentsiaal – mitmekesine majandus, hea asukoht ning rikkalik pärandikultuur – oli seni alakaasutatud. Uue veebivärvaga eesmärk on toetada aasta alguses valminud sihtkoha turundusstrateegiat, mis seob üheks tervikuks kolm olulist sammast: külaliskeskonna, elukeskkonna ja ettevõtluskeskkonna. See aitab esile tõsta maakonna mainet ja tuntust mitte ainult atraktiivse külaskohtana, aga tuua esile ka maakonna tugevused ja eelised ettevõtluskeskkonna ning töö- ja elupaigana, samal ajal tutvustada ka maakonna uut brändi ning selle väärtuseid.

Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu arendusjuht Anu Oja sõnas: „Keskendume veebivärvaga loomisel elu- ja ettevõtluskeskkonna atraktiivsuse tutvustamisele, et soodustada tagasirannet ja tugevdada paigatunnetust. Kuna Lääne-Virumaa nagu ka paljud teised piirkonnad, seisab silmitsi noorte väljarände ja tööeliste vähene misega, peame lisaks turismile keskenduma ka elu- ja ettevõtluskeskkonna esiletulemisele.”

Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu tegevjuht Monika Ehand märkis: „Usume, et uus veebivärv täidab oma eesmärgi, tuues esile meie maakonna unikaalse turvalise ja looduslähedase elukohana, äri- võimalusi pakkuva ja ettevõtlust toetava piirkonnana ning külalastajatele ehedate turismielamuste sihtkohana.”

Veebilehe külalastajatel oodatakse tagasisidet, et muuta see veelgi kasutatavaks ja tagada, et vajalik info oleks kiiresti leitav.

Veebivärv arendajaks oli disainibüroo Velvet OÜ ning projekti on rahastatud Maakondade arengustrateegiate elluviimise meetmest.

1. jaanuarist kehtivad Haljala vallas uued maamaksu määrad

Haljala vallavolikogu kehtestas 24. septembri istungil uued maamaksu määrad, mida rakendatakse alates 1. jaanuarist 2025. Uute maamaksu määrade kehtestamine oli tingitud 2022. aastal läbi viidud maa korralisest hindamisest ja maamaksu-seaduse muudatustest.

Alates 2025. aasta algusest rakenduvad Haljala valla territooriumil järgmised maamaksu määrad:

- elumaa ja maatulundusmaa õuemaa kõlvik – 1,0%
- maatulundusmaa kõik muud kõlvikud - 0,5%
- äri- ja tootmismaa, kõik muud sihtotstarbed - 2,0%

Koduluse maa maksuvabastus säilib ka 2025. aastal ja täiendavaid maamaksu ootustusi Haljala vallas uuel aastal plaanis ei ole.

Riik on loonud kaitsemehhanismi, mis kaitseb maksumaksjaid maamaksu järsu tõusu eest. Katastriüksuse eest tasutav maamaks ei tohi 2025. aastal tänavusega võrreldes kasvada rohkem kui 50% ning seda eeldusel, et katastriüksuse pindala ja kasutusotstarve ei ole vahepeal muutunud. Juhul, kui 50%-line kasv on vähem kui 20 eurot, tõuseb maamaks katastriüksuse kohta 20 eurot aastas. Seejuures lähtutakse 2024. aasta maamaksu puhul summast, mis ei arvesta maksuvabastusi ega -soodustusi.

MIS ON MAAMAKS?

Maamaks on riiklik maks, mis laekub täielikult kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Maamaksust laekuva tuluga kohalikel omavalitsustel võimalik tõsta elukeskkonna kvaliteeti – näiteks remontida ja hooldada teid, pakkuda lasteai- ja koolikohti ja hoida puhtana avalikud alad. Omavalitsuse investeeringud suurendavad aga seeläbi otseselt maa väärtust.

Maamaks arvutatakse protsendina maa maksustamishinnast ehk maa ligikaudsest turuväärtusest. Kuna maa on piiratud ressurss, mis peaks olema kasutuses, suunab maamaks maaomanikke oma maid kasutama enese ning ühiskonna heaks ja mitte laskma neil niisama seista.

Maa maksustamishinnaga on võimalik tutvuda minu.kataster.ee veebilehel.

Kent Kerner

Haljala valla arendus- ja kommunikatsioonijuht

Lääne-Virumaa parimad turismiedendajad tulevad Haljala vallast

Täna Rakveres toimunud #virupärasel Lääne-Virumaa Turismikonverentsil anti üle tänukirjad maakonna tublimatele turismivaldkonna edendajatele. Kõikide tunnustuse saanute loos on oma kindel roll ja koht ka Haljala vallast.

Aasta giidi auhinna pälvisid Saima Gordejeva ja Anne Kurepalu. Mõlemad naised on entusiastlikud Lahemaa giidid. Parim Lahemaa külastuskogemus on nendega garanteeritud.

Turismoote auhinna sai Karepa külas asuv Villa Dombrovka. Perekond Susi suvilaotsingud said lõpu 2019. aastal, mil alguse sai Villa Dombrovka tänane lugu. Kunstioksjonid, resto, kontserdid ja üritused ning ka pulmapeod

- just need on täna osaks villa igapäevaelust.

Turismiteo auhind kuulub Viru Folk ja selle peakorraldajale Peep Veedlale. Oma südame ja pühendumusega on nad toonud Käsmu kauni küla kaardile mitte ainult Eesti, vaid ka rahvusvahelisel tasandil.

Auhind „Aasta turismiasjaline“ omistati Roman Kusmale, kes on järjepidevalt ja tulemuslikult panustanud Lääne-Viru maakonna turismivaldkonna arengusse. Roman on aastaid

rõõmsalt tervitanud külalisi nii spaas kui ka mitmetes söögikohtades. Nüüd taas ka hiljuti uuesti avatud Altja Kõrtsis.

Suured õnnesoovid parimatele turismiedendajatele! Rõõmustame, et just meie juures tegutsete!

Kent Kerner

Haljala valla arendus- ja kommunikatsioonijuht

Eakate päeva tähistamine – märka ja hooli!

1. oktoobril tähistatakse üle maailma rahvusvahelist eakate päeva. Eestis pööravad mitmed eakate heaolu tähtsustavad organisatsioonid sel puhul erilist tähelepanu neile vanemaalistele, kelle sotsiaalne ring on väike ja kes võivad tunda end üksildasena.

Kampaania „Kuidas sul täna läheb?“ kutsub üles märkama eakaid, kes on jäänud sotsiaalselt isoleerituks ja vajavad suhtlemist. Selle aktsiooni algatasid mitmed organisatsioonid, sealhulgas MTÜ Vabatahtlikud Seltsilised, MTÜ Kuldne Liiga, Eeskujuliikumine Valge Õhupall, AS Südamekodud, Lidl Eesti ja Postimees.

KUIDAS TOETADA EAKATEKODUS ELAVAT LÄHEDAST?

Oluline on pidada meeles, et eakaid saab kõige enam toetada lihtsalt suheldes. Rääkimine ja kuulamine aitavad neil jagada oma mõtteid ja tundeid. Ehkki eakatekodudes töötavad professionaalsed hooldajad, kes pakuvad ka inimlikku tuge, on lähedaste kohalolu eakate elukvaliteedi parandamisel hindamatu väärtusega. Külla minnes ei pea piirduma ainult vestlusega – võib koos jalutada minna, nautida kohvikus hetke või kasutada ühiseid ruume meeldivaks ajaveetmiseks.

KÜLASTUSAJAD JA ETTEVALMISTUS

Eakatekodud on oma elanike kodud, mistõttu tuleks külastus alati planeerida nende heaolu silmas pidades. Üldiselt on külastused lubatud kogu päeva jooksul, kuid mõnes kohas võib ette registreerimine olla vajalik, et külastusi hajutada ning leida sobivad ajad ja ruumid. Kõige parem on külastada eakat pealelõunal või helistada eelnevalt ja veenduda, et külastus on võimalik.

KÜLAKOSTI VIIMINE – MIDA SILMAS PIDADA?

Külakosti toomine on loomulik, kuid tuleks arvestada eaka vajaduste ja tervislike harjumustega. Tervislikud suupisted ja väikesed tähelepanud on alati teretulnud, kuid soovitatav on konsulteerida ka hooldajaga. Suures koguses magusad maiustused ei pruugi olla parim valik ning samuti tuleks vältida toitu, mida ei saa pikalt säilitada.

KAS EAKAS VÕIB KA EAKATEKODUST VÄLJASPOOL KÄIA?

Loomulikult on võimalik korraldada väljasõite või lühiajalisi külaskäike teatrisse, kinno või isegi lähedaste juurde koju. Enne midagi planeerides tuleks siiski uurida eaka huvisid ja füüsilist võimekust. Eaka soovid võivad tihti erineda meie ettekujutustest, seega on oluline tema arvamust kuulda võtta.

KUIDAS SAADA INFOT OMA LÄHEDASE KOHTA?

Regulaarne suhtlemine nii telefoni teel kui külastuste kaudu aitab hoida kontakti ja saada vajalikku teavet. Kui on konkreetseid küsimusi, saab alati pöörduda eakatekodu personali poole, olgu see siis hooldusjuhiga kohtumise või e-kirja teel. Iga eakatekodu kodulehelt leiab ka põhikontaktid, kust abi ja informatsiooni küsida.

KÜLASTUSED VÄLJASPOOL TÄHTPÄEVI

On oluline, et lähedased külastaksid eakaid ka argipäevadel, mitte ainult erilistel tähtpäevadel. Paljudes eakatekodudes korraldatakse regulaarselt erinevaid üritusi, et luua võimalusi koos lähedastega aega veeta.

Märkame ja toetame oma eakaid, sest koosolemine ja suhtlemine teeb elu palju rõõmsamaks!

Liis Kütt

toetuste spetsialist

Hooldekodus elavatele inimestele lõpetatakse üksi elava pensionäri toetuse maksimine

Sotsiaalministeerium saatis kooskõlastusringile eelnõu, millega lõpetatakse tuleva aasta esimesest jaanuarist hooldekodus elavatele inimestele üksi elava pensionäri toetuse maksimine. Muudatus tuleb mullu juulis jõustunud hooldereformist, millega vähendati inimeste omaosalust hooldekodukohatasumisel.

„Hooldereformi tulemusel tasub avalik sektor hooldekodu kohatasust hoolduskomponendi, mis on keskmiselt 590 eurot. Seetõttu ei ole

täiendav 200-eurone aastas korra makstav sotsiaaltoetus hooldekodus elavatele vanaduspensionäriale enam eesmärgipärane,“ sõnas sotsiaalkaitseminister Signe Riisalo.

Hooldereformi tulemusena ei tasu hooldekodus elavad pensionärid enam täies mahus hooldekodus elamise kulusid ning sellest tulenevalt lõpetatakse alates 2025. aastast pensionäri toetuse maksimine üldhooldekodus ja erihooldekodus elavatele ja kogukonnas elamise teenust saavatele isikutele.

200-eurost üksi elava pensionäri toetust maksab riik vanaduspensionäriale üksi elavale pensionäri, kelle sissetulek jää alla pensionäri toetuse maksimise määra (2024. aastal 853 eurot). Erand on seni kehtinud ööpäevaringset hooldusteenust saavale vanaduspensionäriale inimestele, kelle puhul ei kontrollitud üksi elamist, vaid pensionäri toetust maksti, kui tema vanaduspensionäri suurus oli alla pensionäri toetuse maksimise määra. Eelnõu on leitav eelnõude infosüsteemis EIS.

TEADE

Olulised kuupäevad kogukonna esindajatele

1. novembril kell 16-19.00 Aaspere küla-kojas Haljala valla kantide kriisiplaanide koostamise koolituse õppepäev. Kui soovid osaleda, anna endast kindlasti eelnevalt teada meiliaadressil vohma07@gmail.com või tel 509 2730 (Anneli).

7. novembril kell 18-19.30 Võsu rannaklubis Haljala valla külavanemate kokkusaamine

Anneli Kivisaar

Arendus- ja kogukonnaspetsialist

Muutuvad hüvitiste menetlemise tähtajad

Sotsiaalkindlustusamet teatab, et 2025. aasta riigieelarve kärpete tulemuse-
na muutuvad peretoetuste, pensionide ja puude raskusastme tuvastamise
menetlustähtajad.

Alates 2025. aastast pikenevad peretoetuste, vanemahüvitise, elatisabi, kogumispensionit täiendavad sissetulekute (KOPS), lapsepuhuse ja puudega lapse vanema lisapuhkepäevade tasu menetlemine seniselt 10 tööpäevalt 30 tööpäevani. Muudatus on vajalik, et tagada kärpete tingimustes kvaliteetne ja põhjalik menetlus. Inimesel tuleb toetuse määramise otsust oodata pikemalt, kuid see ei mõjuta toetuste väljamaksmise kuupäevi, kuna maksed toimuvad vastavalt seaduses sätestatud ajagraafikule. Varasemast pikem ootusaeg võib inimestel põhjustada rahalisi ebakindlusi, eriti kui inimesed sõltuvad toetustest igapäevaste kulutuste katmiseks.

Oluline on, et inimesed esitaksid taotlused varakult, et vältida viivitusi hüvitiste saamisel.

PENSIONITE MENETLEMINE

Pensionitaotluste, sealhulgas vanadus-, töövõimetus- ja toitjakaotuspensionit menetlustähtajad pikenevad seniselt 15 tööpäevalt 30 tööpäevani. Muudatus on vajalik, et tagada kärpete tingimustes kvaliteetne ja põhjalik menetlus. Pensioni määramise otsust tuleb oodata kauem, kuid see puudutab ainult esmakordseid taotlusi ja neid, kes taotlevad oma pensioni ümberarvutamist.

Arvestada tuleks, et pensioni määramine võib

olla ajalisel pikem protsess, eriti kuu lõpus, mil esitatakse rohkem taotlusi. Palume pensionisaajatel oma sissetulekute planeerimisel arvestada võimaliku pikema ootusajaga. Alates 2025. aastast muutub ka pensionite ja sotsiaaltoetuste väljamaksmise kuupäev – senise 5. kuupäeva asemel tehakse maksed alates 5. kuupäevast ja sellele järgneva kahe tööpäeva jooksul.

PUUDE RASKUSASTME TUVASTAMINE

Puude raskusastme tuvastamise menetlustähtajad pikenevad seniselt 15 tööpäevalt 30 tööpäevani, millele võib lisanduda kuni 10 tööpäeva toetuse määramiseks. See muudatus on vajalik, et tagada kvaliteetne ja põhjalik menetlus, kuid see võib oluliselt pikendada ootust vajalike toetuste ja teenuste saamisel, nagu rehabilitatsiooniteenus ja puudega seotud soodustused.

Korduveksptiisi teade saadetakse vähemalt 50 päeva enne, kuid menetlustähtajaga hakatakse lugema taotluse esitamisest, mistõttu võib tekkida vahe otsuse tegemisel. Taotlejale tähendab pikem menetlusaeg seda, et puude raskusastme tuvastamise otsust tuleb oodata oluliselt kauem, mis võib mõjutada rehabilitatsiooniteenuste ja teiste puuetega seotud hüvede katkematut saamist. Soovitage esitada taotlused varakult, et vältida teenuste katkemisi.

PILTUUDIS

Foto: Laura-Liis Nurga

Ruti Tasuja oli riikliku haridusvaldkonna elutööpreemia kandidaat

Õpetajate päeva eel toimus Kadriina Rahvamajas Lääne-Viru Omapalitsuste Liidu poolt korraldatud maakonna aasta õpetaja tänuüritus „Lääne-Virumaa aasta õpetaja galal“. Haljala valla õpetajatest tunnustati Haljala Laste-

aed Pesapuu õpetajat Ruti Tasujat, kes on riikliku haridusvaldkonna elutööpreemia kandidaat.

Riikliku elutööpreemia laureaati selgub 5. oktoobril toimival aasta õpetaja galal.

Südamlikud õnnesoovid!

Harivad õppepäevad Sagadi looduskoolis ja Oandu külastuskeskuses

Viimastel nädalatel on Haljala Kooli õpilased saanud osa mitmest põnevast väljasõidust Sagadi looduskooli ja Oandu külastuskeskusesse. Õppepäevade käigus kinnistati teadmisi Eesti loodusest – meie metsade imetajatest, taimedest ja looduskoolist. Harivad programmid pakkusid lastele mitmekesiseid ja looduslähedasi õpikogemusi, milles said osaleda nii nooremad kui ka vanemad klassid.

Sagadi looduskooli külastasid 3.a ja 3.b klassid, kus programm keskendus meie metsade imetajatele. Õpilased said tutvuda loomade elu-oluga, uurida topiseid ja otsida loomade jäljeradu. Üllatusmoment saabus siis, kui õpetajatel paluti korraldada klassist lahkuda – naastes olid lapsed kehastunud karudeks, rebasteks ja põtradeks. Päeva käigus matkiti loomade hääli ja uuriti seeni suurendusklaasi abil, mis lisas praktilist mõõdet õppele.

5. klass osales Sagadi looduskooli programmis „Mets kui kooslus“. Päev algas teadmiste testimisega erinevate metsakoosluste kohta ning jätkus Sagadi Metsamuuseumis, kus õpilased said mõõta oma jooksukiirust. Hiljem suunduti Oandu loodusrajale, kus lapsed avastasid uusi teadmisi nii loomadest kui puudest. Matka lõpetuseks said soovijad täita oma pudelid värske allikaveega, mis oli loodusmatkale mõnus lõpp.

Nooremad õppurid, 1. klass, osalesid samuti õppeprogrammis „Meie metsade imetajad“, mis oli siiski kohandatud nende sobivaks. Programmi käigus uuriti loomade topiseid, vaadeldi metsloomade jäljeradu ja kuulati loomade hääli. Lapsed said ka ise loomadeks kehastuda, kasutades kos-

Ilusa ilmaga sai õues ka piknikku pidada. Foto: Varvara Klemmer

tüüme, ning mängiti õpitud teadmisi kinnistavat maastikumängu. Pärast looduskooli külastust sõideti Oandu Koprarajale, kus enne matka peeti piknik ning juhendaja suunas laste tähelepanu hooliva käitumise olulisusele looduses.

Ka 6.a ja 6.b klassid ei jäänud kõrvale. Nemad osalesid Oandu külastuskeskuse programmis „Lahemaa-rannamaa“, mis keskendus Lahemaa looduse eripäradele. Õpilased matkasid Oandu-Altja rajal, kus uuriti jääaja mõjusid pinnavormidele ja tutvuti jõe elustikuga. Eriliselt meeldejäävaks kujunes seenekorjamine, mille käigus õpiti eristama erinevaid seeneliike. Matk looduses pakkus suurepärase võimaluse lõõgastuda ja klassi ühtsustunnet tugevdada.

Haljala kooli 1.-6. klasside õpi-

lased osalesid kaheksas erinevas loodusharidusprogrammis, külastades nii Sagadi looduskooli kui ka Oandu külastuskeskust. Väljasõitude toimumist koolipäeva raames toetas Keskonnainvesteeringute Keskuse keskkonna- ja looduse teadmiste ja loodusteadmiskuse süvendamiseks, pakkudes samal ajal vaheldust traditsioonilisele klassiruumis õppimisele ning tugevdades laste sidet loodusega.

Loodusõppepäevad olid suurepäraseks võimaluseks õpilaste teadmiste ja loodusteadmiskuse süvendamiseks, pakkudes samal ajal vaheldust traditsioonilisele klassiruumis õppimisele ning tugevdades laste sidet loodusega.

Matkaliste lood pani kokku
Grete Toming
Arendusjuht
Haljala Kool

Klassi ees seismine oli 9dikele väga huvitav kogemus. Foto: Trevor Lilles

9. klass õpetajate rollis: üks päev, palju kogemusi

Õpetajate päev koolis oli jälle kord eriline – 9. klassi õpilased said ise õpetajarolli ning kogesid esimest korda, kui keeruline ja vastutusrikas see töö tegelikult on. Rollid jagati juba septembri alguses, enne suurt päeva pidid kõik koostama oma õpetajatega, et arutada tunni sisu ja koostada oma plaan. Iga plaan vaadati koos õpetajaga üle ning vajadusel korrigeeriti. See andis noortele võimaluse süüvitsi mõista, kuidas tegelikult klassitunni ettevalmistamine käib.

9. klassi õpilased andsid kokku 4 tundi, mõni tund oli lühendatud 35 minutit peale. Hoolimata põhjalikust ettevalmistusest ja eelteavitusest oli päevas ka mõningaid üllatusi – mõni noorem õpilane oli veidi ehmunud, kui nägi uut „suurt“ inimest klassi ees, kuigi üldiselt oldi teadlikud, et toimub õpetajate päev. Suurimad väljakutsed olid seotud tehnoloogiaga, mida 9ndikud väga

oma tundides kasutada tahtsid – ununenud paroolid ja kasutajanimed, lahti tulnud juhtmed ja kadunud hiired tekitasid segadust, näidates, et tehnika võib olla küll kasulik, kuid ka aeganõudev, kui midagi ei tööta nii, nagu peaks.

Koolijuhhi rolli võttis sel päeval enda peale Georg ning talle oli abiks Marcus õppejuhina. Nende ülesandeks oli kogu päeva sujuv korraldamine ning ka õpetajate suunamine. Õpetajad tulid kooli veidi hiljem kui tavaliselt, ning said koolijuhilt ülesandeid, nagu meemide loomine, ristsõnade lahendamine ja filmijupi tegemine tuleviku koolist. Kõik toimus ladusalt, tänu 9. klassi õpilastest juhtkonna oskuslikule ja rahulikule probleemide lahendamisele.

Kuigi päev oli täis väljakutseid, pakkus see palju rõõmu. 9ndikud Merily ja Joanna rääkisid, kuidas väiksemad õpilased tulid pärast

kallistama ja jagasid häid sõnu, mis jättis neile sügava mulje. Nüüd tervitavad need nooremad neid jätkuvalt koolikoridorides, mis teeb südame soojaks ja näitab, et tehtud töö oli märgiline.

Me soovime siiralt tänada kõiki õpetajaid, kes usaldasid meid ja toetasid meid õpetajate päeval. Kogemus andis meile väärtuslikku arusaama õpetaja ametist ja näitas, kui palju energiat, kannatlikkust ja pühendumust see töö nõuab. Oleme nüüd palju teadlikumad sellest, kui raske on lapsi motiveerida ja klassiruumis korda hoida.

Päev õpetajana pani meid mõistma, kui suur on õpetaja vastutus ning kui palju rõõmu võib pakkuda väikeste laste tänu. See päev jääb meile kauaks meelde ja õpetas meile palju, mida igapäevaõpilasena ei märka.

9. klass
Haljala Kool

Muusikapäev röpiga – AG noori inspireerimas

Rahvusvahelist muusikapäeva tähistas Haljala kooli pere 1. oktoobril, kui koolirahva ette Haljala rahvamaja lavale astus AG, tuntud Eesti räppar Silver Orissaare, kes on pärit Pärnust.

AG süttas koolipere vaimu kohe oma energiliste räpilugudega, mis panid otsekohe kaasa elama. Kontserdi vahepeal jagas ta aga ka isiklikke kogemusi sellest, kuidas tema teekond muusikani üleüldse kulges. Üllatavalt alustas ta oma muusikuarjajäri poistekooris ja ansambli lauldes ning koolibändis trumme mängides. Lisaks on ta proovinud kätt klaveri, kitarr ja basskitarr mängimisel.

AG rõhutas, et edu ei tule alati kohe – vahel tuleb mitu korda proovida, et leida oma tee. Ka teiste arvamus ei pruugi alati olla kohe toetav (sest ka enda oskused ei pruugi alguses üleliia head olla...), kuid oluline on jätkata ning leida need inimesed enda ümber, kes julgustavad ja toetavad jätkama.

Kontsert oli tõeline hitt – selfide soovijate ja autogrammihuviliste järjekord ei tahtnud peale kontserdi kuidagi lõppeda! Kontserdielamus jättis tugeva mulje ka 4. klassi õpilastele Mia Lottale ja Britale, kes sõnasid: „AG kontsert on üks ägedamaid, kus me oleme käinud. Saime räppida koos AG-ga ja saime temaga koos tantsida. Oli nii äge, et kõik tulid kaasa tantsima. Sellised üllatused koolipäeva teevad meele heaks. Õppisime kindlasti nii tema sõnadest kui üleüldse kontserdist.“ Mõlemal tüdrukul oleks väga hea meel näha koolis esinemas ka näiteks bändi 5miinust või räppar Nublut.

Esinemise lõpul jagas AG praktilist nõu noortele nüüdisaja muusikahuvilistele: „Tänapäeval saab peaaegu kõiki pille õppida interneti kaudu, näiteks YouTube'i abil. Julge katsetada!“

Greete Toming
Haljala Kool
Arendusjuht

Haljala Kooli 8. klass alustas spordinädalat Mesikäpa teatejooksuga

Haljala Kooli 8. klassi esindus avas spordinädala osalemisega heategevuslikul Mesikäpa Teatejooksul, mis toimus Rakvere Linnastaadionil. Üritusel osales kokku üle 900 lapse. Teatejooksu eesmärgiks on edendada laste tervislikku eluviisi ja tõsta teadlikkust liikumise olulisusest, aidates samal ajal ka raskelt haigete laste ravi toetada.

Mesikäpa Teatejooks, mida korraldatakse igal kevadel ja sügisel erinevates linnades, on kujunenud heategevuslikuks traditsiooniks, kus lapsed ja noored üle Eesti osalevad ühise eesmärgi nimel. Kogu ürituse fookus on tervislikul eluviisil, meeskonnatööl ja heategevusel – joostakse nende laste nimel, kes ise tervise tõttu joosta ei saa.

Meeskonna kapten Kristelle jagas, et jooksule minnes oli kõigil väga ühtne ja hea tunne, mitte ainult oma tiimis, vaid ka kogu staadionil: „Emotsioonid olid toredad ja ürituse korraldus sa-

muti väga hea. Me jäime väga rahule! Kõigile lisaks saime endale ilusad kollased t-särgid, mis muutsid meid osaks kollasest mesikäpa-perest, ja ka midagi magusat!“

8. klassi õpilased rõhutasid, et jooks oli eriti meeldiv just seetõttu, et tegemist oli heategevusliku sündmusega. „Me ei jooksnud võistlemise pärast, vaid nende jaoks, kes ise siin ja praegu joosta ei saa,“ lisas Kristelle. Ta tõi välja, et lisaks heategevuslikule eesmärgile oli oluline ka võimalus esindada oma kooli. Nii õpilaste kui kooli poolt suur tänu 8. klassi lapsevanematele Kristinile ja Helenile, kes aitasid noortel sündmusele jõuda.

Mesikäpa Teatejooks on hea näide sellest, kuidas sport ja heategevus saavad käsikäes muuta maailma veidi paremaks, julgustades noori liikumise ja üksteise toetamise kaudu positiivseid muutusi ellu viima.

Sügislaad Võsupere lasteaiamaja hoovil

Oktoobrikuu esimesel päeval toimus mõnusa sügisilma käes Võsupere lasteaiamaja hoovil sügislaad – teadaolevalt esimene sügislaad meie õuel. Laadaletid olid täis lasteaialaste ja nende perede, õpetajate ja koka poolt toodud söödavat, joodavat ja meisterdusi.

Laste rõõmuks hiilis metsast välja laata uudistama ka rebane Riina, kes uuris, mida head müüakse, luges luuletust ja laulis laulukest ning hoidis üleval niigi head meeoleolu.

Meie esimene sügislaad oli üle ootus-

te edukas, tuues rõõmu nii väikestele kauplejatele kui ostlejatele. Laadamelu läks käima juba esimestel minutitel ja peab tunnistama, et hilisematel saabujatel oli valikut juba märksa vähem.

Laadale järgneval päeval loendasid Võsupere maja vanema rühma lapsed laada tulu üle ja said kokku uhke summa – 380,75 eurot. Selle rahaga on plaanis täiendada tegutsemisvõimalusi lasteaia hoovialal. Suur tänu laadalistele!

Võsupere õpetajad

Matk Karepale.

Sügisesed tegemised Haljala lasteaias Pesapuu

Tänavusele õppeaastale seadsime sihte juba viimasel kevadisel nädalal. Päikeseline suvi sai seljataha jäetud ning koos tähistasime lasteaia perega õppeaasta algust 2.septembril ühise „Tere-peoga“ lasteaia õuealal. Lastega oli sel puhul tulnud mängima, laulma ja tantsima armas, aga kartlik väike Notsu raamatust „Karupoeg Puhh“. Armsa Notsu rolli kehastas lasteaia uus muusikaõpetaja Tiia Paist. Peo lõpus kostitas ta kõiki osalisi maitstevate punapõsiste õuntega.

Septembrikuus osaleme alati Päästeameti poolt eelkoolilastele lastele korraldatud koolitusprojekti „Tulest targem“. Koolituse eesmärk on anda lastele läbi mänguliste ja praktiliste tegevuste teadmisi tuleohutusest. Projekti raames külastas meie lasteaeda Kunda Päästekomando meeskond. Koolielikele räägiti tulekahju tekkepõhjustest, tulekahju korral käitumisest, suitsuandurist ning tutvustati päästevarustust ja -tehnikat.

Sügiskuu viimasel kolmapäeval toimus taas Pesapuu sügislaad. Oleme rõõmsad, et meie päikest täis toredal laadapäeval oli rohkelt külalisi. Südamest täname kõiki peresid, kes koostöös rühmadega müügilid hea ja paremaga täitsid. Maitsta sai erinevaid küpsiseid, osta hoidiseid ja käsitööd ning nautida laste esituses rõõmsat laadakontserti. Kiitus Pesapuu usinale meeskonnale - vaid koos panustades loome lastele toredaid mälestusi lasteaia elust. Koostöös peitub võlu!

Tegusa septembrikuu lõpetasime sügisese spordipäevaga, kus iga laps sai end proovile panna palliviskes, hoota kaugshüppes, jooksus ja täpsumiskes.

Oktoober ehk porikuu tõi endaga kaasa hulga uusi plaane ja tegemisi. 2.oktoobril sõitsime aiariühmade lastega

Tere-pidu.

Pärimusmuusikatund.

õuesõppe hommikule Karepa ranna- ja metsaradadele. Õpetajate juhendamisel tehti tutvust rannaäärse loodusega. Lastele pakkus suurt huvi tormine meri, kus lainevahu jätkud löid tantsu. Täpsemaks looduse uurimiseks olid lastel kaasas luubid, vahelduseks mängiti toredaid keskkonnamänge ning peeti kosutavat pikniku. Üllatust pakkus lastele kohtumine veidi unise „mesikäpaga“. Lastega koos lauldes ja mängides muutus sõitsime aiariühmade lastega

kohtumise lõpus kinkis kõikidele rühmadele purgi mett oma tagavaradest.

Meie muusikaõpetaja Tiia armastab väga pärimusmuusikat, teda paelub vanade laulude jõud ja vägi. Seda rõõmu pärimusmuusikast on tal plaanis ka meie lasteaia lastega jagada. 9.oktoobril toimuski lasteaia Kurestiku pärimusmuusikatund, mille raames külastasid meid Anni ja Martin Müller. Nad tutvustasid lastele torupilli, eesti löötpilli ja karmoskaati ning mängisid ja laulsid

kaasaaravaid vanu pilli- ja laululugusid. Lapsed nautisid mõnuga muusikat - jalg hakkas tatumata ja käsi plaksu lööma. Loodame, et sellised tutvumised ja kogemised panevad lapsi pärimusmuusikat hindama ja armastama.

Haljala Lasteaed Pesapuu õppeaasta algus on olnud päikeseline ja tegus. Usume, et rõõmus meel, loovus ja mängulisus saavad meid kevadeni.

Haljala Lasteaed Pesapuu

Essu mõisas toimus tantsuõhtu

28. septembri õhtul oli Essu mõisa saal tuledes, toimus tantsuõhtu Olev Mäega. Saal oli rahvast täis ja nauditi koosolemist ning tantsurütme, silmailu Kunda „Pantrite“ etteastetega.

Avasõnad olid:

Täna toimub Essu pidu, mõisa saal on rahvast täis. Laudu, toole mitmeid ridu, eeltöö õhtuks pikalt käis. Rõõm on näha sellist hordi, noori, vanu essukaid. Sekka rahvast mujalt toodi kaema Essu mõisa maid. Plaanis täna tantsu lüüa, silmailu tuleb ka. Ainult tempot hoida püüa, Olev Mäe sind tantsutab. Ukse taga poosid võta, fotosein on sinu jaoks. Naudi õhtut, särast rökka, et kõik mured täna kaoks!

oleks need sündmused teoks saanud. Oleme väga tänulikud ning hindame igat panust väga. Samuti suur aitäh Essu mõisa perele, kes meie mõttega kaasa tulid ja võimaldasid oma ruumides sellist õhtut taas korraldada. Eraldi soovime tänada ka Essu Seltsi naisi, kes korraldustitsemis olid. Oleme alati olnud seda meelt, et asjad kulgevad kõige efektiivsemalt loomupäraselt ja sundimatult. Te olete väga ägedad! Soov ja tahe koos midagi teha, saavutada viivadki meid eesmärkidele lähemale.

Nagu meie Seltsi motogi ütleb: „Keegi meist ei ole nii tark kui me kõik koos“!

Järgmiste kohtumistenil!

Essu Seltsi suur soov oli selle üritusega tänada kogukonda ühisteviste pingutuste eest (talgud, Jaanik, kodukohvikute päev), sest ilma külainimeste panusteta ei

Kristel Nael
MTÜ Essu Selts

HALJALA RAAMATUKOGU KUTSUB:

7. NOVEMBER

KELL 17:30

HALJALA KOOLI ATRIUMIS
KONTSERT ON TASUTA

HEDVIG HANSONI KONTSERTÕHTU "LAUL JA LUULE"

Kell 18.00
19. OKT
1969

Võsu Puhkekodu NOSTALGIAÕHTU

VÕSU RANNAKLUBI KUTSUB:

LÄSNA RAHVATEATRI ETENDUS
VANAISA SANATOORIUMIS

Sööklas
PEALE ETENDUST ÕHTUSÖÖK

ESINEB:
Retrobox ANSAMBEL

21.00
PUHKEKODU TUTVUMISÕHTU

AVATUD RANNAKLUBI PUHVET

PILET 10€

LAUDADE BRONEERIMINE JA EELMÜÜK
LII UNDU SK 5335 9340

Palmse mõis

Hingedeöö jalutuskäik
Lood ja legendid
Uno Trummiga
02.11

Virumaa muuseumid

Palmse kõrtsi ees
kell 16:00

Pilet: €15
Osta pilet ette meie e-poest pood.svm.ee

Kohtumisõhtu
Sünoptik Kairo Kiitsakuga
Haljala raamatukogus
13. novembril kell 17:00

ÕNNITLEME VANEMAI

LIINA KASEVÄLI ja RAINER LEPP
poeg RICHARD KASEVÄLI sündis 08.09.2024
ANNE-LYS ja KAAREL LAPIMAA
poeg LUKA LAPIMAA sündis 05.10.2024
ANNELI RUUSE ja JAKO DOMNIN
poeg JAKOB DOMNIN sündis 05.10.2024
MAARJA KARMIN ja SANDER LILLE
tütar MONA LILLE sündis 16.09.2024
SANDRA SOOTNA ja ALEKSEI KOZLJAKOV
tütar SÄDE-LY SOOTNA sündis 24.09.2024

ÕNNITLEME!

93 EEVA JÜRGEN 22. oktoober	82 LUULE TULL 16. oktoober
92 HELDOR KUBBER 4. oktoober	AADU RAHKEMA 17. oktoober
90 OIVA MATIKAINEN 8. oktoober	TIJU SCHASMIN 21. oktoober
88 HEINO SAAR 16. oktoober	81 HEINO KANGRO 5. oktoober
87 AINO VEELMAA 9. oktoober	VALDUR LIIV 8. oktoober
86 VIIVI TÄHEMÄA 9. oktoober	MILVI MADIBERG 14. oktoober
85 BORIS MIALLO 25. oktoober	80 TIJU VIIL 18. oktoober
84 ARVI NURMESSOO 25. oktoober	75 NIKOLAI ADEL 1. oktoober
83 VALVE AMBOS 1. oktoober	ÖIE NORMAK 6. oktoober
	70 ÜLLE KAJANDO 2. oktoober
	AARE LUMISTE 3. oktoober
	MART MÜÜR 7. oktoober
	VÄINO SAEGA 11. oktoober
	ENE TAMM 15. oktoober
	JAAK NELJANDIK 18. oktoober
	JUHO PARIIS 30. oktoober

Haljala vallalehes õnnitletakse väarikasse ikka jõudnud vallakodanikke. Palume vallalehe toimetust teavitada tel +372 5194 7655 või e-posti aadressil leht@haljalavald.ee soovist mitte oma nime vallalehes õnnitluste juures avaldada.

KAITSELIIDU RUTJA ÕPPEVÄLJAK

INFOGRAAFIK OKTOOBER 2024

Kuupäev	Harjutuse toimumisaeg	Harjutuse tüüp	Märkused
03.10.2024	09:00-18:00	Laskmine	
05.-06.10.2024	09:00-19:00	Laskmine	
11.-13.10.2024	08:00-20:00	Laskmine	
15.10.2024	09:00-20:00	Laskmine	
19.10.2024	09:00-20:00	Laskmine	
21.-24.10.2024	09:00-18:00	Laskmine	
28.-31.10.2024	09:00-18:00	Laskmine+taktika	

TÄHELEPANU! HEISATUD PUNASE LIPU KORRAL ON RUTJA ÕPPEVÄLJAKU TERRITOORIUMILE SISENEMINE ILMA VALDAJA LOATA RANGELT KEELATUD!

Kui õppeväljakul toimub tegevus, on sinna minek keelatud. Õppeväljaku graafikusse võib tulla muudatusi.

Telefon: +372 717 9649
e-post: rutja@kaiitseliit.ee

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

MARGUS LEEMETS 07.11.1937-23.09.2024
ASTA AASA 23.03.1937-28.09.2024
JAANUS JAHILO 05.03.1925-29.09.2024
ANNE KASK 09.08.1949-08.10.2024

Haljala Valla Sõnumid

VÄLJAANDJA:
Haljala Vallavalitsus
telefon 510 6244; 325 8630
e-post haljala@haljala.ee
TOIMETAJA: Kent Kerner

KONTAKT: leht@haljalavald.ee
TIRAAŽ: 2100
TRÜKK: Printall AS
KÜLJENDUS: MK Meedia OÜ
KOJUKANNE: Omniva

Kaastööd ja reklaami avaldamise soovid edastada hiljemalt kuu 30. kuupäevaks toimetuse meiliaadressile.

EESTI EVANGELNE LUTERLIK KIRIK TÄNAB JA TUNNUSTAB OMA TEENEKAIID JA USTAVAID TÖÖTEGIJAJD

- EELK III järgu teeneteristi saab Meelis-Lauri Erikson - Kadriina ja Ilumäe koguduse õpetaja
- EELK aukirja saavad Triin Saks ja Aarne Vaik - Käsmu koguduse kaastöölised ja igapäevase piiblringi korraldajad viimased 8+ aastat
- EELK tänukirja saavad Luule Vergi ja Arvi Vergi - Ilumäe koguduse töötajad

Eesti Evangeelne Luterlik Kiriku misjonärid teevad oma tööd väljaspool Eestit. Meie kirikus on 15 tugikogudust, kes on võtnud vastutuse olla abiks misjonäridele. Ilumäe kogudus toetab Liliann Keskineni, kelle tööpõld on Venemaal. Kõik EELK tugikogused saavad 20. oktoobril kokku Ilumäel.

EESTPALVED

Jumal, meie Looja, me täname Sind selle aasta lõikuse eest. Lase ka oma armu viljadel -õiglusel ja armastusel - küpseda meie sees. Anna palun meile tänulik süda ja õpeta meid Sinu ande kasutamise kõigi inimeste jaoks.

Issand Jumal! Sina oled oma koguduse kutsunud olema maale soolaks ja maailmale valguseks. Önnista meie kiriku misjonäre, kes jagavad Sinu armastuse sõnumit väljapoole Eestit. Täname Sind kõigi tugikoguduste eest, kes on võtnud vastutuse olla abiks misjonäridele.

Hea taevane Isa! Sina kutsud kõiki lapsukesi enda juurde. Önnista EELK Laste- ja Noorsootöö Ühenduse töötajaid, et nende tänuväärne töö kannaks rohket vilja.

Püha Jumal! Me meenutame Martin Lutherit, kes on olnud ustav sulane Sinu Viinamäel. Anna meilegi jõudu ja tarkust järgida Sind ja kuulutada Sinu riigi head sõnumit.

KOGUDUSTE KONTAKTID

EELK Haljala Püha Mauritiuse kogudus

Õpetaja Urmas Karileet, tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
Diakon Ahti Bachblum, tel 5361 3273, ahti.bachblum@eelk.ee
Juhatusesimees Margus Punane, tel 504 9998
a/a EE552200221028664113

SA Esku Kabel (EELK Haljala kogudus)

Vello Väinsalu, tel 504 7916, vellovainsalu@gmail.com.
Õpetaja Urmas Karileet, tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
a/a EE942200221046039021

EELK Käsmu kogudus

Õpetaja Urmas Karileet, tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
Juhatusesimees Kaie Kase, tel 514 1198
Koguduse diakon Tia Vene, tel 5814 1366
A/a EE861010502018079003

Vainupea kabel

Sigrid Nuutre, Vainupea külavanem, +372 5300 6433, sigrid.nuutre@gmail.com, www.vainupea.ee

EELK Ilumäe kogudus

Hooldajaõpetaja Meelis-Lauri Erikson, tel 5345 8594, mlerikson@gmail.com.
Juhatusesimees Öie Alt, tel 5809 1356, ilumae@eelk.ee
Kalmistuvaht: Külli Pajuste, tel 5561 3039
SEB: a/a EE241010502001277003
LHV: a/a EE507700771009811008
Koduleht: ilumae.eelk.ee
facebook.com/ilumaekirik/
Anneta LHV pangalingi kaudu: vaata ilumae.eelk.ee/annetused või skaneeri ruutkoodi telefoni kaameraga ja teosta makse.

MIDA LEERIS KÄIMINE MULLE ANNAB?

Soovin tervitada kogudust ja kogukonda mõtisklusega koguduseliseks olemisest. Kuulsin kuidas üks noor inimene küsis vanemalt: „Mida leiris käimine mulle annab?“ Mina jäin selle peale ise mõtlema, mida see annab?

Kui vaadata statistikat luterlikus kirikus, siis umbes 800 inimest käib leiris igal aastal. See tähendab, et EELK liikmeskond kasvab vähemalt sama palju. Soome kiriku statistika järgi on leerilapsi seal aastas mõnes suuremas koguduses sama palju kui meil kogu kirikus. Meil on leiris käimise traditsioon tugevalt kannatada saanud võrreldes esimese Eesti iseseisvusajaga.

Üks põhjus, milleks võiks liituda leerikursusega, oleks esivanemate traditsiooni jätkamine. On ju nii, et me seostame end Euroopa kultuurilooaga, aga ei ole aru saanud, et Euroopa kultuuripärand on sügavalt seotud ja toetunud kristlikele väärtustele. Kui liituda leerikursusega, siis saab õppida tundma Euroopa-likke kultuuriväärtusi läbi nende põhialuste.

See võiks olla ka meie vastureaktsioon Eesti ühiskonda mõjutanud ateistlikule režiimile. Nõukogude kord sundis peale Jumala eitamist ja nüüd oleks mõistlik küsida, miks seda tehti. Kui Jumalat ei oleks olemas, siis ei oleks ju vaja Jumala ja usu vastu sihikindlalt võidelda. Aga võitlus toimus ja mitte ainult sõnadega, vaid inimohvrite, vangistuste, kirikute hävitamise ja vaimse vägivallaga.

Kui mõelda leerikoolis osalemisele, siis tuleks selgusele jõuda ka asja sisus. Kuna leiris käib inimene üks kord elus, tähendab see, et tegemist on ainulaadse sündmusega, mida ei saa enam sellisena korrata. See on nagu inimese sünd maailma, ainult ühe korra. Inimene elab oma elu ära, pikema või lühema, ja elurännak lõpeb ühel korral. Erakordsetele asjadele tasub pühenduda ja võtta leiris käimise aega täie tõsidusega.

Leerikursuste kavad võivad varieeruda, aga nende põhiosa moodustavad ikkagi iga inimese elu mõjutavad teemad nagu: Mis on sinule elus tähtis? Kuidas sa tahad oma elu elada? Millesse või kellesse sa usud? Loomulikult räägitakse leeritundi-

Fotol piiskop koos praosti ning Käsmu koguduse juhatuse ja nõukogu liikmetega.

des Jumalast, Jeesusest, elu mõttest, inimsuhetest, ajaloost, elust ja surmast, usust ja Piibli raamatust.

Kõigi nende teemade tundma õppimise kaudu valmistatakse meid liituma kogudusega. Koguduse väline vorm on organisatsioon, aga sisuline külg on vaimne. See tähendab kuulumist Jumala perekonda. Jumalast saab meie Taevane Isa ja meist Tema lapsed.

Jumal on kõik inimesed loonud, aga kõik inimesed ei kuulu sünnist saadik Jumala perekonda. Jumal aga soovib, et kõik inimesed õpiksid Teda tundma kui head Isa. Jumal kutsub inimest osa saama sellest perekonnast. Kutsujateks on Jumala saadikud, kes meid kõnetavad ja kirikusse või leeri kutsuvad. Need saadikud on tavalised inimesed, aga nad annavad edasi kutse, mis lähtub Jumalast. Ristimine ja leeri tulek on tegelikkuses lihtne vastus Jumala kutsele. See on vastus, mis sünnib meie seesmisest otsusest.

Inimese elus võib otsuste tegemine olla elu või surma tähtsusega. Jumala kutse vastuvõtmise otsus on just üks sellistest. Vastu võttes me valime elu. Ristimine ja leer annavad uue elu, mis on otseses seoses Jumalaga.

Siis Jumal saab ennast meile avada ehk ilmutada. Ta annab meile arusaamise, kust me tuleme, kuhu läheme ja kuidas oma elupäevi kõige õnnelikumalt kasutada. See on ristiusu sisu, just nii nagu selle usu sümbolina tunneme risti. Rist näitab meile vertikaalse joonena inimese suhet oma Looja, Jumalaga, ja horisontaalse joonega meie suhet kaasinimestega ja maailmaga.

Tegemist on kujundiga, mis algab ülevalt. See tähendab, et Jumal on algataja, et me tõelistest eluväärtustest arusaamiseni jõuaksime. Jumal kutsus ja meie vastame. Kuna minu ja paljude kristlaste kogemusel on Jumal olemas, siis julgen igale inimesele Jumala kutse edasi anda.

Milleks siis iga inimene peaks liituma leerikursusega ja seejärel kogudusega? Põhjus on väga lihtne - Jumal kutsus meid oma perekonda. See tähendab meile erilise, lähedase suhte sündi kogu universumi Loojaga. Tuli kasu seisneb selles, et Jumal annab midagi niisugust, mida raha eest kuskilt osta ei saa.

Kursuse õnnestumine sõltub palju sinust endast, kui tõsiselt sa tahad oma asju Jumalaga korda ajada.

Kasulik on esitada õpetajale julgesti oma küsimusi.

Koguduse eesmärk on, et võimalikult paljud leiaksid elava ja toimiva suhte Jumala perekonnaga, kuhu kõik peaksid kuuluma, aga mitmetel põhjustel on selle tunnetuse ja ühenduse kaotanud. Aga kõik on oodatud ja tuljaid on ootamas toetavad teekaaslased!

Leevi Reinaru

EELK Lääne-Nigula koguduse õpetaja
EELK Misjonikeskuse juhataja

Leevi Reinaru alustas 46 aastat tagasi tööd Eesti Evangeelses Luterlikus Kirikus kirikuõpetajana. Viimased 27 aastat on ta koordineerinud EELK-s Misjonikeskuse tegevust. Ilumäe kogudusega tutvus ta misjoni tugikoguduse tööga seoses ja on ka paaril korral selles kaunis kirikus jumalateenistust pidanud.

JUMALATEENISTUSED JA SÜNDMUSED

Käsmu kirikus ja koguduses

Jumalateenistused igal pühapäeval kl 15.
20. oktoobril kl 15 – ristimise ja leeripüha missa.
Käsmu koguduse piiblitunnid toimuvad kord nädalas, üldjuhul neljapäeviti või reedeti kl 19-20.30.
Hommikupalvused igal hommikul kl 8.30-9.00.

Käsmu kogudus ja EELK Misjonikeskus kutsuvad
27.okt ja 3.nov kursusele
MAAILMA TÄHTSAIM LUGU
Misjonär Liisa Rossi juhtimisel liigume läbi terve Piibli tutvudes selle eri osadega.
Kursus toetab isiklikku Pühakirja lugemist.
Kohtume Käsmu Meremuuseumis kahel pühapäeval kell 17 - 20

Ilumäe kirikus ja koguduses

Jumalateenistused armulauaga kl 13 igal esimesel, kolmandal ja viiendal pühapäeval Ilumäe kirikus.
20. oktoobril kl 13 armulauaga jumalateenistus Ilumäe kirikus.
Osalevad EELK misjonäride tugikogudused.

Haljala kirikus ja koguduses

Jumalateenistused igal pühapäeval kl 10.
18. oktoobril kl 18 Luukapäeva sõnateenistus Haljala koguduse piiblitunnid toimuvad üldjuhul iga kuu kolmandal kolmapäeval, koguduse kantseleis Rakvere mnt 12, II korrus, kl 19-20.30.
Uus leerikursus alustab 13. oktoobril pärast missat kl 11.30 koguduse kantseleis.
27. oktoobril kl 16 Haljala kirikus Valguse teatri etendus „Teekond Jumalasse“ (autorid Jaan Tooming ja Mika Waltari, lavastaja Jaan Tooming), sissepääs vaba annetusega.

Esku kabelis

27. oktoobril kl 12.30 missa, on kabeli pühitsemise 179. aastapäev.